

Samenvatting van de preek over zondag 35 van de Heidelbergse catechismus

Lezen: Deuteronomium 4 : 10 - 20 en Colossenzen 1 : 9 – 15

Het is goed om steeds de toonzetting van de wet in gedachten te houden: 'Ik ben de HEERE, uw God'. Vanuit Zijn verlossende werk heeft Hij er recht op om de dienst uit te maken in ons leven.

Thema: *de dienst van de levende God*

1. de beeldendienst afgewezen

In het eerste gebod zegt de Heere dat we *Hem alleen* moeten dienen. In het tweede gebod *hoe* dat moet gebeuren.

Geen godenbeeld, want Israël heeft de Heere niet gezien. Dat kan nog niet, zolang we zondige en sterfelijke mensen zijn.

Israël wilde een beeld van God: om Hem dichterbij te brengen. Maar dat is majesteitsschennis. Zo komt het tot de zonde met het gouden kalf. Dat kalf is dus niet bedoeld als een andere god, maar als een afbeelding van de Heere (zie Ex. 32:4). Denk ook aan de stierenbeelden in Dan en Bethel. Een god die je ziet, over wie je kunt beschikken: dat is de zonde waartegen het tweede gebod zich richt.

Waarom zijn we daartoe geneigd? Omdat we God kwijt zijn, willen we ons een god scheppen naar ons beeld. Beeldendienst is 'eigenwillige godsdienst': een godsdienst naar eigen wil, een 'god' op menselijke maat.

Zo kunnen wij *denkbeelden* over God koesteren: een God zonder ogen (ga je gang, Hij ziet het toch niet), zonder oren (praat maar raak, Hij hoort het toch niet), zonder handen (Hij kan je niet helpen), als een tiran (Hij kent geen genade), als 'onze lieve Heer' (Hij is goedig en wordt nooit boos).

In de 21^e eeuw heel sterk: de humanisering (vermenselijking) van het Godsbeeld: alleen maar een God van liefde en genade, en niet meer van recht en oordeel.

Achtergrond: de eeuw van geweld. We zoeken een God Die heelt. Maar daarbij komt steeds meer de mens met zijn behoeften en genotzucht in het middelpunt.

Nog een punt: als je als meisje slechte ervaringen met je aardse vader hebt, kan je beeld van de hemelse Vader helemaal vertekend zijn.

We mogen de Heere ook niet *vereren* op een andere manier dan Hij in Zijn Woord bevolen heeft. Dus: je aan Zijn Woord houden voor zover het niet in strijd komt met je eigen meningen. Maar dan zijn we halfslachtig bezig. Dan kunnen we de naam hebben dat we leven, maar we zijn dood (Openb. 3:1).

Wat is een radicale 'beeldenstorm' nodig!

2. Gods evenbeeld aangewezen

Het echte beeld van God is Christus (Coloss. 1, Hebr. 1).

Jezus is sprekend Zijn Vader. 'Wie Mij gezien heeft, heeft de Vader gezien' (Joh. 14:9).

Hij is een Heiland Die ons de veelzijdigheid van God laat zien: liefde, troost, ontferming, maar ook: Hij laat je niet zoals je bent, maar bekeert je; niet de mens, maar Gods eer staat centraal; buiten Hem blijft de eeuwige dood over.

Wie Hem zo leert kennen, ziet al zijn eenzijdige Godsbeelden sneuvelen.

Dankbaarheid volgens het tweede gebod is: naar Gods beeld herschapen worden, zoals het in Jezus zichtbaar wordt (Filipp. 2).

3. de dienst naar Zijn Woord onderwezen

Schepselen mogen worden afgebeeld. Er is zeker ruimte voor religieuze kunst. Als ze maar geen voorwerp van verering zijn.

Maar kunnen Christusbeelden geen 'boeken voor de leken' zijn? Veel mensen konden in die tijd niet lezen. Moet je beelden dan niet gebruiken als een soort prentenboek? Nee, we moeten niet wijzer zijn dan God. Hij wil ons onderwijzen door de levende verkondiging van Zijn Woord. In de reformatorische kerken staat niet voor niets de kansel centraal!

Denk aan Romeinen 10:17. En ook aan 1 Corinthe 1:21: 'Het heeft God behaagd om door de dwaasheid van de prediking zalig te maken hen die geloven'.

Die dwaasheid heeft te maken met de *inhoud* (een gekruisigde Christus), maar ook met de *vorm*: kunnen preken mensen veranderen? Ja, maar alleen door de Geest!

Wat een zegen als je geraakt en verbroken werd onder het zwaard van het Woord.

Wat heb je dat Woord dan lief. Je hebt er ook genoeg aan.

Dan nog iets over de bedreiging en de belofte bij dit gebod.

De *bedreiging*. Als we de Heere niet met heel ons hart dienen, 'haten' we Hem ten diepste: we stellen Hem achter bij andere dingen in ons leven. Die zonde werkt door tot in het derde en vierde geslacht. Als ouders halfslachtig zijn in de dienst van de Heere, tien tegen één dat hun kinderen een beslissend stapje verder gaan.

Dat mogen we overigens niet omkeren: alsof alle kinderen die afhaken ouders zouden hebben die hen niet voorgingen. Er kan zoveel ouderpijn zijn; denk ook aan Samuël (1 Sam. 8:1-3).

Kan een kind niet meer tot bekering komen als zijn ouders God verlieten? Gelukkig wel.

Maar waar het nu om gaat is de verantwoordelijkheid van de ouders te beklemtonen voor het spoor dat ze hun kinderen wijzen.

Aan de andere kant de *belofte*: 'Die barmhartigheid doet aan duizenden van hen die Mij liefhebben en Mijn geboden onderhouden'. De zegen van een leven in de vreze des Heeren. Op een royale manier: tot in het verst denkbare geslacht. Namelijk, wanneer die nakomelingen ook blijven in de lijn van het Godvrezend voorgeslacht. Genade is geen erfgoed. Maar er zijn geslachten waarin Gods genade een lichtend spoor vormt.

Enkele vragen voor persoonlijke of gemeenschappelijke bezinning

1. Op welke manieren kunnen wij proberen de Heere 'naar onze hand te zetten'?
2. Kunt u nog meer 'denkbeelden' noemen die wij van God kunnen maken?
3. Wat gaat er allemaal omver als mensen God alleen maar zien als een God van liefde?
4. Welke trekken van de Heere Jezus tekent Filippenzen 2:3-8 ons? Hoe kunnen die trekken in ons leven en in ons samenleven als gemeente gestalte krijgen?
5. Waarom staat het middel van de prediking vandaag onder druk? En waarom is het van belang om er toch aan vast te houden? Wat betekent de prediking voor uzelf?

Voor de kinderen: lees eens met elkaar Exodus 32 : 1 – 4, en beantwoord dan de volgende vragen:

- Wat wil het volk?
- Wat vind je van de houding van Aäron?
- Waarom mogen wij geen tekening of beeld van de Heere maken?
- Hoe komt het dat wij de Heere niet kunnen zien?

